A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2020. március 26.*

„Előzetes döntéshozatal – A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítése – 2008/95/EK irányelv – Az 5. cikk (1) bekezdésének b) pontja – A 10. cikk (1) bekezdésének első albekezdése – A 12. cikk (1) bekezdése – A védjegyoltalom tényleges használat hiánya miatti megszűnése – A védjegyjogosult azon joga, hogy a kizárólagos jogainak megsértésére hivatkozzon egy azonos vagy hasonló megjelölés harmadik fél általi, a megszűnés beállta előtt történő használata esetén”

A C-622/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Cour de cassation (Franciaország) a Bírósághoz 2018. október 4-én érkezett, 2018. szeptember 26-i határozatával terjesztett elő az

AR

és

a **Cooper International Spirits LLC**,

a **St Dalfour SAS**,

az **Établissement Gabriel Boudier SA**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, I. Jarukaitis, Juhász E. (előadó), M. Ilešič és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: V. Giacobbo-Peyronnel tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. június 12-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– AR képviseletében T. Kern avocate,

– a Cooper International Spirits LLC és St Dalfour SAS képviseletében D. Régnier avocat,

– az Établissements Gabriel Boudier SA képviseletében S. Bénoliel-Claux avocate,

* Az eljárás nyelve: francia.

– a francia kormány képviseletében A.-L. Desjonquères és R. Coesme, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében É. Gippini Fournier, és J. Samnadda, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. szeptember 18-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 299., 25. o.) 5. cikke (1) bekezdése b) pontjának, 10. cikke (1) bekezdése első albekezdésének és 12. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az AR és a Cooper International Spirits LLC, a St Dalfour SAS és az Établissements Gabriel Boudier SA között az AR által indított védjegybitorlási kereset tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2008/95 irányelv

3 A 2008/95 irányelv (6) és (9) preambulumbekezdése kimondja:

„(6) […] A tagállamok továbbra is szabadon határozhatják meg a védjegyoltalom megszűnése megállapításának, illetve a védjegy törlésének jogkövetkezményeit.

[…]

(9) A[z Unióban] lajstromozott és oltalom alatt álló védjegyek, és ezáltal a közöttük felmerülő ütközések számának csökkentése érdekében elengedhetetlen a lajstromozott védjegyek tényleges használatának megkövetelése, illetve használat hiánya esetén az oltalom megszűnésének megállapítása. Szükséges előírni, hogy […] a védjegybitorlási perben nem lehet a védjegyoltalom alapján fellépni, ha a perben a védjegyoltalom megszűnésének megállapítására alapított kifogás eredményeként megállapítható a védjegyoltalom megszűnése. Az ezekre az esetekre irányadó eljárásjogi szabályokat a tagállamok állapíthatják meg.”

4 Ezen irányelvnek „A védjegyoltalom tartalma” című 5. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

„A védjegyoltalom a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít. A kizárólagos jogok alapján a jogosult bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ:

a) a védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal;

b) olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók a védjeggyel összetéveszthetnek a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; az összetéveszthetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést gondolati képzettársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a védjegyhez."

5 Az említett irányelvnek „A védjegy használata" című 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdése a következőket írja elő:

„Ha a jogosult a lajstromozástól számított öt éven belül nem kezdte meg a tagállamban a védjegy tényleges használatát az árujegyzékben szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, vagy ha az ilyen használatot öt éven át megszakítás nélkül elmulasztotta, a védjegyoltalomra alkalmazni kell az ebben az irányelvben előírt jogkövetkezményeket, kivéve, ha a jogosult a használat elmaradását kellőképpen igazolja."

6 Ugyanezen irányelvnek „A védjegyhasználat elmulasztásának jogkövetkezménye bírósági és közigazgatási eljárásban" című 11. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A 12. cikk alkalmazásának sérelme nélkül, ha a védjegybitorlási perben a védjegyoltalom megszűnésének megállapítása iránt viszontkeresetet nyújtanak be, bármely tagállam előírhatja, hogy a védjegybitorlási perben nem lehet a védjegyoltalom alapján fellépni, amennyiben a kérelem alapján a védjegyoltalom 12. cikk (1) bekezdése szerinti megszűnése megállapítható."

7 A 2008/95 irányelv „Megszűnési okok" című 12. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A védjegyoltalom megszűnését kell megállapítani, ha a jogosult az árujegyzékben szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban a védjegy tényleges használatát az adott tagállamban megszakítás nélkül öt éven át elmulasztja, kivéve, ha a jogosult a használat elmaradását kellőképpen igazolja.

A védjegyoltalom megszűnése azonban nem állapítható meg, ha az ötéves időtartam elteltét követően, de a megszűnés megállapítására irányuló kérelem benyújtását megelőzően megkezdik, illetve folytatják a tényleges védjegyhasználatot.

E rendelkezés nem alkalmazható, ha a jogosult a tényleges védjegyhasználatot a kérelem benyújtását megelőző – a használat elmulasztásának megszakítás nélküli, ötéves időtartama lejártakor kezdődő – három hónapban csupán azt követően kezdi meg, illetve folytatja, hogy értesül arról, hogy a használat hiánya miatt a megszűnés megállapítását fogják kérni."

A 2004/48/EK irányelv

8 A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 157., 45. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 2. kötet, 32. o.) „Kártérítés" című 13. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes bíróságok a sértett fél kérelmére elrendeljék, hogy a jogsértő, aki tudta, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellett volna, hogy jogsértést valósít meg, a jogosult számára a jogsértés folytán elszenvedett tényleges kárnak megfelelő kártérítést fizessen.

A bíróságok a kár megállapításakor:

a) figyelembe vesznek minden megfelelő szempontot, úgy mint a kedvezőtlen gazdasági kihatásokat, ideértve a sértett fél elmaradt hasznát, a jogsértő jogtalan gazdagodását, és indokolt esetben a nem tisztán gazdasági tényezőket, mint a jogosultnak a jogsértés által okozott nem vagyoni kárát,

vagy

b) az a) bekezdés alkalmazása helyett a kárt indokolt esetben átalányösszegben állapíthatják meg olyan tényezők alapján, mint legalább azon díjazás vagy jogdíjak összege, amely a jogosultat megillette volna, ha az adott szellemi tulajdonjog felhasználására a jogsértő engedélyt kért volna.

(2) Azokban az esetekben, amelyekben a jogsértő úgy fejtette ki tevékenységét, hogy nem tudta, vagy kellő gondosság mellett nem kellett tudnia, hogy jogsértést valósít meg, a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a bíróságok rendeljék el a gazdagodás megtérítését vagy kártérítés fizetését, amelynek összegét előre meghatározhatják."

A 207/2009/EK rendelet

9 A[z európai uniós] védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 78., 1. o.) 9. cikkének (1) bekezdésében, 15. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében, valamint 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában lényegében a 2008/95 irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében, 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében és 12. cikkében előírtakkal azonos rendelkezéseket tartalmaz.

10 A 207/2009 rendelet „Jogkövetkezmények megszűnés és törlés esetén" című 55. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az oltalom megszűnésének megállapítása esetén a[z európai uniós] védjegyoltalmat úgy kell tekinteni, mintha ahhoz a megszűnés megállapítására irányuló kérelem vagy viszontkereset benyújtásától kezdődően nem fűződtek volna az e rendeletben meghatározott joghatások. A megszűnés időpontjaként a felek bármelyikének kérelmére a határozatban olyan korábbi időpont is megállapítható, amelyen a megszűnésre okot adó körülmény bekövetkezett."

A francia jog

11 A code de la propriété intellectuelle (szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv) alapügy tényállása idején hatályos változatának L. 713-1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A védjegyoltalom biztosítja a jogosult számára a védjegy tulajdonjogát az általa megjelölt áruk és szolgáltatások vonatkozásában."

12 E törvénykönyv L. 713-3. cikke a következőket írja elő:

„Amennyiben a vásárlóközönség tudatában fennállhat az összetévesztés veszélye, tilos a jogosult engedélye nélkül:

[…]

b) a védjegy utánzása, és az utánzott védjegynek a védjegy árujegyzékében szereplő árukhoz, illetve szolgáltatásokhoz hasonló árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatos használata."

13 Az említett törvénykönyv L. 714-5. cikke a következőket mondja ki:

„Megszűnik a védjegyoltalom, ha a jogosult az árujegyzékben szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban a védjegy tényleges használatát indokolatlanul és megszakítás nélkül öt éven át elmulasztja.

[…]

A megszűnés az e cikk első bekezdésében említett ötéves határidő leteltének napján lép hatályba. A megszűnés abszolút hatályú.”

14 A szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L. 716-14. cikke előírja:

„A kártérítés megállapításakor a bíróság különösen figyelembe veszi a kedvezőtlen gazdasági kihatásokat – ideértve a sértett fél elmaradt hasznát –, a jogsértő jogtalan gazdagodását és a jogosultnak a jogsértés által okozott nem vagyoni kárát.

Mindazonáltal a bíróság másodlagosan és a sértett fél kérelmére megállapíthat kártérítés címén átalányösszeget, amely legalább azon díjazás vagy jogdíjak összege, amely a jogosultat megillette volna, ha a megsértett szellemi tulajdonjog felhasználására a jogsértő engedélyt kért volna.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

15 Az alapeljárás felperese az alkoholtermékeket és szeszesitalokat forgalmaz.

16 2005. december 5-én a felperes kérelmet nyújtott be az Institut national de la propriété industrielle (nemzeti iparjogvédelmi intézet, Franciaország) előtt a SAINT GERMAIN szóelemet tartalmazó ábrás védjegy lajstromozása iránt.

17 E védjegyet 2006. május 12-én 3 395 502. számon lajstromozták a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, felülvizsgált és módosított, 1957. június 15-i Nizzai Megállapodás szerinti 30., 32. és 33. osztályba tartozó áruk és szolgáltatások tekintetében, amelyek többek között alkoholtartalmú italoknak (a sörök kivételével), almaboroknak, gyomorkeserűknek, boroknak és szeszes italoknak, valamint alkoholos kivonatoknak vagy esszenciáknak felelnek meg.

18 Az alapügy felperese, miután tudomást szerzett arról, hogy a Cooper International Spirits „St-Germain” néven a St Dalfour és az Établissements Gabriel Boudier által előállított likőrt forgalmaz, 2012. június 8-én a tribunal de grande instance de Paris (párizsi általános hatáskörű elsőfokú bíróság, Franciaország) előtt másolás, vagy másodlagosan utánzás útján megvalósított védjegybitorlás megállapítása iránt keresetet indított e három társasággal szemben.

19 Egy párhuzamos eljárásban a tribunal de grande instance de Nanterre (nanterre-i általános hatáskörű elsőfokú bíróság, Franciaország) 2013. február 28-i ítéletével megállapította az alapügy felperesének a SAINT GERMAIN védjegyen fennálló jogainak 2011. május 13-i hatállyal történő megszűnését. Ezt az ítéletet a cour d’appel de Versailles (versailles-i fellebbviteli bíróság, Franciaország) 2014. február 11-i, jogerőre emelkedett ítéletében helybenhagyta.

20 Az alapeljárás felperese a tribunal de grande instance de Paris (párizsi általános hatáskörű elsőfokú bíróság) előtt fenntartotta a védjegybitorlás megállapítása iránti kérelmeit az elévülés alá nem eső, a megszűnést megelőző, 2009. június 8. és 2011. május 13. közötti időszak vonatkozásában.

21 E kérelmeket a tribunal de grande instance de Paris (párizsi általános hatáskörű elsőfokú bíróság) 2015. január 16-i ítélete teljes egészében elutasította, azzal az indokkal, hogy a szóban forgó védjegyet a bejelentése óta egyáltalán nem használták.

22 Ezt az ítéletet helybenhagyta a cour d’appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság, Franciaország) 2016. szeptember 13-i ítélete.

23 Ezen ítélet indokolásában a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) többek között rámutatott arra, hogy az alapeljárás felperese által hivatkozott bizonyítékok nem elegendőek annak megállapításához, hogy a SAINT GERMAIN védjegyet ténylegesen használták.

24 A cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) ebből azt a következtetést vonta le, hogy az alapeljárás felperese nem hivatkozhat eredményesen e védjegy származást tanúsító funkciójának sérelmére, sem a védjegye által biztosított hasznosítási monopólium megsértésére, sem pedig a védjegy befektetési funkciójának megsértésére, mivel a védjeggyel azonos megjelölés valamely versenytárs általi használata – e védjegy bármiféle használatának hiányában – nem zavarhatja jelentős mértékben e védjegy használatát.

25 Az alapeljárás felperese felülvizsgálati kérelmet nyújtott be ezen ítélettel szemben azzal az indokkal, hogy a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) megsértette a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv L 713-3. és L 714-5. cikkét.

26 E jogalap alátámasztásaként arra hivatkozik, hogy a védjegybitorlás megállapítása iránti összes kérelmét tévesen utasították el azzal az indokkal, hogy nem bizonyította a SAINT GERMAIN védjegy használatának ténylegességét, miközben sem az uniós jog, sem a szellemi tulajdonról szóló törvénykönyv nem írja elő, hogy a védjegy lajstromozását követő ötéves időszakon belül a védjegy jogosultjának igazolnia kellene e védjegy használatát ahhoz, hogy védjegyoltalomban részesüljön. Végeredményben a bitorlás esetén a vásárlóközönség képzetében fennálló összetéveszthetőséget elvontan, a lajstromozás tárgyára, nem pedig a piacon fennálló konkrét helyzetre tekintettel kell értékelni.

27 Ezzel szemben az alapeljárás alperesei arra hivatkoznak, hogy egy védjegy csak akkor tölti be alapvető funkcióját, ha a védjegyjogosult a védjegyet az árujegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások kereskedelmi származásának jelzésére használja, és a védjegyének az alapvető funkciója szerinti használata hiányában a jogosult nem kifogásolhatja e funkció bármilyen sérelmét vagy annak veszélyét.

28 A Cour de cassation (semmítőszék, Franciaország) elöljáróban megjegyzi, hogy az elé terjesztett felülvizsgálati jogalap nem azt kifogásolja, hogy a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) a bitorlást nem a védjegy használatára, hanem utánzására tekintettel vizsgálta, ami azt feltételezi, hogy a vásárlóközönség tudatában fennáll az összetévesztés veszélye. Hangsúlyozza, hogy a nemzeti jog értelmében az ilyen veszély megállapítása az alapügyben eljáró bíróság szuverén hatáskörbe tartozik, a Cour de cassation (semmítőszék) hatásköre csupán arra terjed ki, hogy az alkalmazandó jogra tekintettel vizsgálja a megtámadott ítélet jogszerűségét.

29 Úgy érvel, hogy az utánzással megvalósított védjegybitorlást illetően a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés olyan használata, amely a vásárlóközönség tudatában összetéveszthetőséget idéz elő, sérti vagy sértheti a védjegy alapvető funkcióját (2008. június 12-i 02 Holdings és O2 [UK] ítélet, C-533/06, EU:C:2008:339, 59. pont), valamint, jóllehet a védjegy származásjelző funkciója nem az egyetlen olyan funkciója, amely érdemes a harmadik személyek által elkövetett jogsértésekkel szembeni védelemre (2011. szeptember 22-i Interflora és Interflora British Unit ítélet, C-323/09, EU:C:2011:604, 39. pont), a használat útján megvalósított védjegybitorlással szemben nyújtott oltalom – tekintve, hogy feltétlen, és nem csak a védjegy alapvető funkciója, hanem olyan egyéb funkciók megsértésére is vonatkozik, mint például a kommunikációval, a befektetésekkel, illetve a reklámmal kapcsolatos funkció – kiterjedtebb, mint az utánzás útján megvalósított védjegybitorlás, amelynek megvalósulásához szükség van arra, hogy fennálljon az összetévesztés veszélye, és így annak a lehetősége, hogy a védjegy valamely alapvető rendeltetése sérül (2009. június 18-i L'Oréal és társai ítélet, C-487/07, EU:C:2009:378, 58. és 59. pont).

30 A Cour de cassation (semmítőszék) kifejti, hogy a Bíróság pontosította, hogy a védjegynek mindig be kell töltenie származásjelző funkcióját, míg további funkcióit csak annyiban látja el, amennyiben jogosultja e tekintetben – különösen hirdetési vagy befektetési célból – kihasználja (2011. szeptember 22-i Interflora és Interflora British Unit ítélet, C-323/09, EU:C:2011:604, 40. pont).

31 Hozzáfűzi, hogy ezen ítélkezési gyakorlatra tekintettel úgy tűnik, hogy a jelen ügyben az utánzással megvalósított védjegybitorlás értékelésére vonatkozóan kizárólag a védjegy alapvető funkciójának az összetévesztés veszélyének következtében bekövetkező sérelmét kell vizsgálni.

32 E tekintetben arra hivatkozik, hogy a 2016. december 21-i Länsförsäkringar ítéletben (C-654/15, EU:C:2016:998) a Bíróság kimondta, hogy a 207/2009 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése és 51. cikke (1) bekezdésének a) pontja türelmi időt biztosít a védjegyjogosult számára a védjegye tényleges használatának megkezdésére, amelynek során anélkül élhet a védjegy által biztosított kizárólagos jogával a védjegy árujegyzékében szereplő valamennyi áru és szolgáltatás vonatkozásában, hogy e rendelet 9. cikkének (1) bekezdése értelmében ilyen használatot bizonyítania kellene. Ez azt jelenti, hogy ezen időszak során a védjegyjogosultat megillető jog terjedelmét a védjegy árujegyzékében szereplő árukra és szolgáltatásokra tekintettel kell értékelni, nem pedig arra tekintettel, hogy a jogosult az említett időszakban hogyan tudta használni e védjegyet.

33 A Cour de cassation (semmítőszék) mindazonáltal hangsúlyozza, hogy az alapügy különbözik a 2016. december 21-i Länsförsäkringar ítélet (C-654/15, EU:C:2016:998) alapjául szolgáló ügytől, mivel a jelen ügyben a védjegyjogosult jogainak megszűnését azért állapították meg, mert az említett védjegy lajstromozását követő ötéves időszakban nem használta azt.

34 Felmerül tehát a kérdés, hogy valamely védjegy jogosultja, aki e védjegyet soha nem használta, és aki a 2008/95 irányelv 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdésében előírt ötéves határidő leteltét követően az e védjegy vonatkozásában őt megillető oltalmat elvesztette, kifogásolhatja-e azt, hogy harmadik személy azáltal, hogy a védjegy lajstromozását követő ötéves időszakon belül e védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést használt, megsértette e védjegy alapvető funkcióját, és ennek következtében kérheti-e kárának megtérítését.

35 E körülmények között határozott úgy a Cour de cassation (semmítőszék), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A [2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének b) pontját, valamint a 10. és 12. cikkét] úgy kell-e értelmezni, hogy védjegybitorlás miatt kártérítés illetheti meg azt a védjegyjogosultat, aki sosem használta a védjegyét, és aki az e védjegy vonatkozásában őt megillető oltalmat a védjegy lajstromozásának meghirdetésétől számított ötéves határidő leteltét követően elvesztette, és arra hivatkozik, hogy harmadik személy azáltal, hogy a védjegyoltalom megszűnésének beállta előtt az [e] védjegyhez hasonló megjelölést használt olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek az [említett] védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal azonosak, vagy azokhoz hasonlóak, megsértette e védjegy alapvető funkcióját?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

36 Előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének b) pontját, 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdését és 12. cikke (1) bekezdésének első albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy valamely védjegy jogosultja, aki az e védjegy vonatkozásában őt megillető oltalmat a védjegy lajstromozásának meghirdetésétől számított ötéves határidő leteltét követően elvesztette, mivel elmulasztotta e védjegynek az érintett tagállamban a védjegy árujegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások vonatkozásában történő tényleges használatát, továbbra is jogosult kártérítés követelésére azon az

alapon, hogy harmadik személy a védjegyoltalom megszűnésének beállta előtt e védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal azonos, vagy azokhoz hasonló áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában a védjegyével összetéveszthető megjelölést használt.

37 E tekintetben a Bíróság már kimondta, hogy a 207/2009 rendelet 15. cikkének (1) bekezdése és 51. cikke (1) bekezdésének a) pontja türelmi időt biztosít a védjegyjogosult számára e védjegy tényleges használatának megkezdésére, amelynek során anélkül élhet a védjegy által biztosított kizárólagos jogával az említett védjegy árujegyzékében szereplő valamennyi áru és szolgáltatás vonatkozásában, hogy e rendelet 9. cikkének (1) bekezdése értelmében ilyen használatot bizonyítania kellene (2016. december 21-i Länsförsäkringar ítélet, C-654/15, EU:C:2016:998, 26. pont).

38 Következésképpen, annak az említett rendelet 9. cikke (1) bekezdése b) pontjának megfelelően történő meghatározása érdekében, hogy az állítólagos bitorló árui vagy szolgáltatásai azonosak-e a szóban forgó európai uniós védjegy árujegyzékében szereplő árukkal vagy szolgáltatásokkal, vagy azokhoz hasonlók-e, az európai uniós védjegy lajstromozását követő ötéves időszak során az említett rendelkezés alapján biztosított kizárólagos jog terjedelmét a védjegy árujegyzékében szereplő árukra és szolgáltatásokra tekintettel kell értékelni, nem pedig arra tekintettel, hogy a jogosult az említett időszakban hogyan tudta használni e védjegyet (2016. december 21-i Länsförsäkringar ítélet, C-654/15, EU:C:2016:998, 27. pont).

39 Mivel a 207/2009 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése, 15. cikkének (1) bekezdése és 51. cikke (1) bekezdésének a) pontja lényegében megfelel a 2008/95 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének, 10. cikke (1) bekezdése első albekezdésének és 12. cikke (1) bekezdése első albekezdésének, ezen ítélkezési gyakorlat analógia útján teljes mértékben átültethető ez utóbbi rendelkezések értelmezésére.

40 Hozzá kell tenni, hogy a Bíróság megállapította, hogy az európai uniós védjegy lajstromozását követő ötéves időszak lejártának időpontjától e kizárólagos jog terjedelmét érintheti annak védjegybitorlási per keretében harmadik személy viszontkeresete vagy érdemi ellenkérelme alapján történő megállapítása, hogy a jogosult ezen időpontban még nem kezdte meg védjegyének a védjegy árujegyzékében szereplő áruk és szolgáltatások egy része vagy azok összessége vonatkozásában történő tényleges használatát (lásd ebben az értelemben: 2016. december 21-i Länsförsäkringar ítélet, C-654/15, EU:C:2016:998, 28. pont).

41 Márpedig, amint azt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, az alapügy különbözik a 2016. december 21-i Länsförsäkringar ítélet (C-654/15, EU:C:2016:998) alapjául szolgáló ügytől, mivel éppen az említett kizárólagos jognak a türelmi idő lejártakor fennálló terjedelmére vonatkozik, noha a védjegy megszűnésének megállapítására már sor került.

42 Meg kell tehát vizsgálni, hogy a 2008/95 irányelv keretében a védjegyoltalom megszűnése hatással lehet-e az érintett védjegy jogosultjának azon lehetőségére, hogy a türelmi idő lejártát követően az e védjegy által biztosított kizárólagos jog e határidőn belüli megsértésére hivatkozzon.

43 E tekintetben egyrészt a 2008/95 irányelv (6) preambulumbekezdésének megfelelően, amely többek között kimondja, hogy „[a] tagállamok továbbra is szabadon határozhatják meg a védjegyoltalom megszűnése megállapításának, illetve a védjegy törlésének jogkövetkezményeit”, ezen irányelv teljes szabadságot hagyott a nemzeti jogalkotó számára azon időpont meghatározása tekintetében, amikor a védjegyoltalom megszűnése kifejti joghatásait. Másrészt az említett irányelv 11. cikkének (3) bekezdéséből következik, hogy a tagállamok szabadon dönthetnek arról, hogy előírják-e, hogy ha a védjegybitorlási perben a védjegyoltalom megszűnésének megállapítása iránti viszontkeresetet nyújtanak be, nem lehet a védjegyoltalom alapján fellépni, amennyiben a kérelem alapján a védjegyoltalom ugyanezen irányelv 12. cikkének (1) bekezdése szerinti megszűnése megállapítható.

44 A jelen esetben, amint arra a főtanácsnok indítványának 79. pontjában rámutatott, a francia jogalkotó úgy döntött, hogy a védjegyoltalom használat hiánya miatti megszűnése a védjegy lajstromozásától számított ötéves határidő lejártával fejti ki joghatásait. Ráadásul az előzetes döntéshozatalra utaló határozat nem tartalmaz egyetlen olyan elemet sem, amely lehetővé tenné annak megállapítását, hogy az alapügy tényállásának megvalósulása idején a francia jogalkotó élt volna a 2008/95 irányelv 11. cikkének (3) bekezdésében biztosított lehetőséggel.

45 Következésképpen a francia jogszabályok fenntartják az érintett védjegy jogosultja számára annak lehetőségét, hogy a türelmi idő lejártát követően az e védjegy által biztosított kizárólagos jogok e határidőn belüli megsértésére hivatkozzon, még akkor is, ha e jogosultnak az e védjegy vonatkozásában fennálló jogai megszűntek.

46 A kártérítés megállapítását illetően a 2004/48 irányelvre, és különösen a 13. cikke (1) bekezdésének első albekezdésére kell hivatkozni, amely szerint e kártérítésnek meg kell felelnie „a [védjegyjogosult által] a jogsértés folytán elszenvedett tényleges kárnak”.

47 Bár valamely védjegy használatának hiánya önmagában nem képezi akadályát a védjegybitorlással összefüggő kártérítésnek, ez a körülmény mégis fontos tényező, amelyet figyelembe kell venni a jogosult által elszenvedett kár fennállásának és – adott esetben – mértékének, következésképpen a jogosult által esetlegesen igényelhető kártérítés összegének megállapításakor.

48 A fentiekre tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/95 irányelv (6) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 5. cikke (1) bekezdésének b) pontját, 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdését és 12. cikke (1) bekezdésének első albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok biztosítják a tagállamok számára annak lehetőségét, hogy lehetővé tegyék a védjegyjogosult számára, aki az e védjegy vonatkozásában őt megillető oltalmat a védjegy lajstromozásának meghirdetésétől számított ötéves határidő leteltét követően elvesztette, mivel elmulasztotta e védjegynek az érintett tagállamban a védjegy árujegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások vonatkozásában történő tényleges használatát, továbbra is kártérítést követeljen azon az alapon, hogy harmadik személy a védjegyoltalom megszűnésének beállta előtt e védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal azonos, vagy azokhoz hasonló áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában a védjeggyel összetéveszthető megjelölést használt.

A költségekről

49 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (6) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 5. cikke (1) bekezdésének b) pontját, 10. cikke (1) bekezdésének első albekezdését és 12. cikke (1) bekezdésének első albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azok biztosítják a tagállamok számára annak lehetőségét, hogy lehetővé tegyék a védjegyjogosult számára, aki az e védjegy vonatkozásában őt megillető oltalmat a védjegy lajstromozásának meghirdetésétől számított ötéves határidő leteltét követően elvesztette, mivel elmulasztotta e védjegynek az érintett tagállamban a védjegy árujegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások vonatkozásában történő tényleges használatát, továbbra is kártérítést követeljen azon az alapon,

hogy harmadik személy a védjegyoltalom megszűnésének beállta előtt e védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal azonos, vagy azokhoz hasonló áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában a védjeggyel összetéveszthető megjelölést használt.

Aláírások